

بدل اشترا

(پوسته اجر ثیلہ برابر)
سنه لکی ۵۰ غروش
آلتی آیلانی ۳۰ »

نسخه سی ۱ غروشه

سَمْعُہُ مَکْمُورٌ
سَرْمَہُ مَکْمُورٌ
۱۳۰۷

داردہ خانہ و مطبعہ سی

استانبولده باب عالی جادہ
سنده قرہ ہت کتیبخانہ سی
درج ایدیلین اوراق اعادہ
اولنار :

باش محرری :
صالح ذکی

يَجْشَنِبُ كَوْنًا لِي نَشْرًا وَلِنُؤْفِقِي وَإِلَيَّ هَفْتُهُ لِكَ غَنَةً

حکمیات

تصنیف علوم [۱]

مطالعات عمومی

معلومات بشریه منسوب اولدقلری مواد کوره
صنفلره تقریق اتمک، تا ازمئه قدیمه دنبری بک چوق
حکماک نظر دقتی جلب ایش بر مسئله فلسفه در.

فی الحقیقه مسئله مذکوره اساطین حکمای یونانیه دن
بدأ ایله زمانزه کتخیجه قدر بر چوق اعظمک واز جمله
معلم (ارسطو)، (باقون)، (ابن خلدون) وریاضیوندن
(لینچ)، (ورونسکی)، (آمر) ایله (سپنسر) کی مشاهیرک
اذهاتی اشغال ایشدر.

بو قدر دهانک مساعی مصرانه و هممات متوالیه لینه
قارشو الان صورت مکملده بر تصنیف وجوده کتیرلماش
اولسی ایسه، مسئله نک حلی نه رتبه مشکل اولدیفنه بر برهان
جلیدر.

تصنیف علوم مسئله سی، ایکی نقطه نظر دن شایان
تدقیق کورینورکه بو نقطه نظر لره برنجیسی فلسفه،
ایکنجیسی آنسقلویدی یعنی قاموس علوم در.

فی الحقیقه فلسفه جه کره ارض اوزرنده هیأت
اجتماعیه نک ظهورینی متعاقب انسانلر کرک احتیاجات
ضروریله رینی خارچیدن استحصال وکرک معیشت
واستراحتلری واصلاتی تأمین واستکمال ایچون،
کندیلرینی محیط اولان اشبادن استفاده مقصدیله، اشیای
موجوده دینی تدقیقه صرف فکر ایتدکاری قبول اولدیفنی
تقدیرده فکر بشرک بو طریق تدقیقه نه صورتله ترقی
ایتدیکنی و معلومات مستحصله سنک فصل تشعب ایلدیکنی
تخری اتمک جهتی وارد خاطر اولور. ایشته بو نقطه
نظر دن تبعانه دوام ایدیله چک اولور ایسه علوم موجوده
وصنایع معلومه نک یکدیگرندن صورت تولد و تشعبینی
کوسترد بر نوع «شجره انساب علوم» وجوده کتیرلمش

[۱] بو سرواحه آلتنده بعض مشاهیر مصنفینک اساس
تصنیفات ایله یوبابده بعض مطالعات مناسبه یازیله چقدر.

حصولنه مانع اولور. چونکه اکثریا وقوعه کلدیک کی
بر فنک، و اواخری تلقین اولنورکن اولکی سنه لرده
تدریس اولسان مبادیسی طبله نک ذهندن یا کاملاً ویا
قسماً جیقمش بولنور. اما تعلیم تدیجی ده هر سنه
اوقوتدیریلان درسده اولکی سنه لره نظر قنده طبله نک
کورمش اولدیفنی مواد ده مفصل بر طرزده ایراد
ایدیله چکندن طبله نک ذهنه بونسیان عارض اوله ماز.

خلاصه بو کی مکتبده بر سنه نظر قنده و بر دفعه ده
اوقوتدیریلان بر فنک تحصیلندن طبله جه بیوک بر استفاده
بکلتیلاملیدر.

هله کییا و بر درجه یه قدر حکمت طبیعییه ایله
سائر علوم طبیعییه کی مواد مندرجه سی یکدیگرینه بک
مربوط اولیان فنلرک هفته ده ویا ایکی درس ایله بر سنه
نظر قنده کاملاً اوقوتدیرلمی مؤخر آرسیا حتامه قله آله حق
اولان بر اجنبی سیاحتک درساعت کی بر شهر عظمی
بر کون نظر قنده طولاشیورمی قیلندندر.

شونیده علاوه ایدلمک متقدمینک ظن ایلدیک کی
بر فنی اکال ایتدن دیکرینک تدریس اولمش، کویا ذهنتک
ایکیه انقسانمی موجب اوله جنی ایچون، مانع تحصیل
دکدر. بر فنه دار بر درس ایله برابر و دیکر فنلره
علد درسدرده تعلیم اولنه بیلیر و اولغیدر.

آنحقی بودر درس لره بر وضع لری ایله کیف مایشا
ترتیب و تنظیم ایدلمش اولما سنه دقت ایتلیدر. حساب،
هندسه و حکمت، کییا کی بر برله مناسبه تامه سی
بولنان درسدرده طبله مثلاً کییا درسدرده بر مادی کورمدن
حکمت طبیعییه درسدرده اوماده لزوم کورماملی و عادتاً
بر مکتبک بر صنفنه مخصوص درس لره مواد مختلفه سی
بر تحجیرک حلقه لری کی یکدیگرینه مربوط اولمیدر.
ص. ذ

کریه معلومات بشریہ نک ظهوری باعث اولان
شیک فکر انسانی اولدنی بین الحکما منفق علیہ بر ماده
ایسده فکرک بو باده صورت تجلیسی تمامبله بیلنه
مدیکندن یایله جق اولان تصنیفاتک کافیه سیده غایده
اعتباری وعادتا مصنفک درجه دکاسنی ارانه ایدر و ممکن
مرتبه حقیقت حالی تصویر خدمت ایدر برتابلو اولمقدن
قورتلهماز .

خلاصه ، تصنیف علوم ماده سی ارباب ریاضیه
کوره بر مسئله غیر معینه [۱] واهل منطقه نظرآ بر
قضیه ظنیہ درکه آندن استخراج ایدیلجک نتیج قبول
اولسان مواد اساسیه ویا مقدماته تابع بولنه جنی جهته
هیج بروقت قطعی اولهماز ایسده بایلان تصنیفاتک بری
دیگردن دها زیاده عقله موافق اوله بایلیر .

مع مافیه تصنیف علومه حصر افکار ایدن مشاهیر ،
مسئله نی کاهی حق حله موفق اولمسه نریله یه علومک
ترقیسنه بر خدمت حقیقیده بولمقدن کیری طور مامشاردر
دنیله بیلیر . چونکه مکمل بر تصنیفک ، علومک حال
حاضریله نقایصی کوسترمک ، وقوانین علیده فکر بشره
دالات ایلک کبی منافع و محسناتی جامع بولنه جنی
شبه سزدور .

هله مسئله "بحوث عنایک حلی ، علومک ترقیات
عمومیسی نقطه نظرندن زیاده امر تعلیم و تدریسجه
حائز اهمیت کورسور . چونکه :

بر تصنیف حقیقی . معلومات بشریہ نک هیئت مجموع
عمومی ارانه ایلک عزمنده بولان بر (انجمن دانشک)
شعبات مختلفه سی ترتیب و تنظیمه اساس اولور .

بر تصنیف حقیقی . بر اصوله توقفا ترتیب ایدیلجک

[۱] مسئله "غیر معینه دیه صورت قطعیهده حللری بولنه
میان مسأله اطلاق اولنور . ته کیم : مجموعری ۱۲۱ اولان
هانکی عددلردر؟ دیه وارد اولجق بر سوال ریاضیاتده بر مسئله
غیر معینه تشکیل ایدر .

چونکه مجموععلری ۱۲۱ اولق اوزره بر چوق عددلر
بولنه بایلیر ایسده سائلک دهندن طوبتدنی عددلر مطلقا شونلردر
دیه ادعا اولنه ماز

اولورکه بومثللو بر تصنیفه عادتاً "تصنیف طبیی" دیمک
لازم کایر .

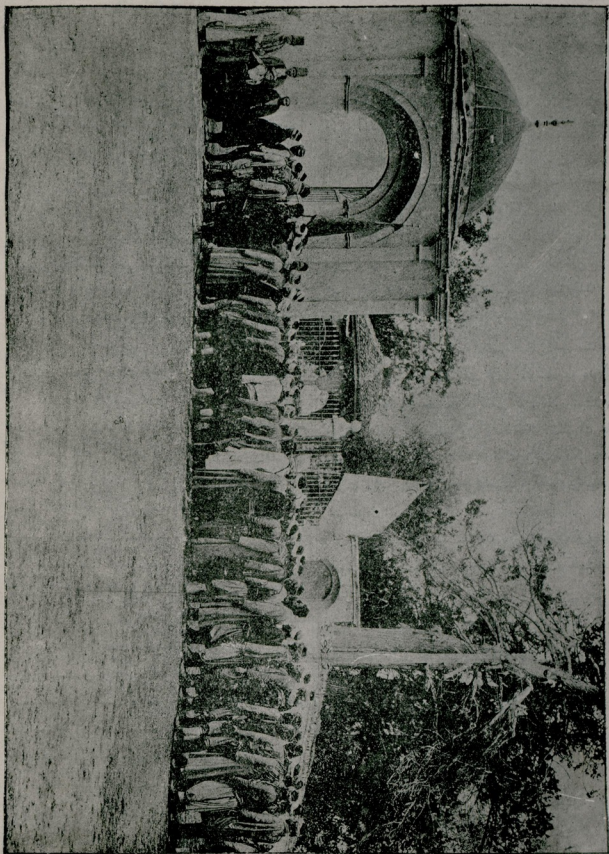
تصنیف علومک لزومی اتاج ایدن نقطه نظرلرک
ایکجنسه کلجه : بوده ملل متحدنه و مترقیدهده "انسقو-
یدی" یا یق فکری اولدنی زمانده ظهور ایتشدر .
شویله که : عصر اخیرده اوروباده معلومات موجوده
بشریه نی محتوی اولق اوزره بر "قاموس علوم" وجوده
کترلمسنه اثبت ایدلیکی صرمده علوم و صنایع معلومه نک
یکدیگرله اولان مناسباتی تبیین وهر برینک حدود
حقیقیه سی تعیین اتمک مسئله سیده میدانن جقمش
وفلسفه نقطه نظرندن تصنیف علومه کوریلان لزوم
بو صورته بر درجه دها تقویت بولمشدر .

بوکی بر تصنیف ، علوم موجوده و ممکنه نک موضو-
عاتیجه اولان مناسباتی ارانه ایدمچکی جهته عادتاً بر
"تصنیف حقیقی" دیمک اولور .

ایشته (افلاطون) دن بدأ ایله تا عصر سابقده
فرانسهده بر حیات بولان مشاهیر ریاضیوندن (دالامبر) .
کلجهیه قدر کافه حکما هپ فلسفه نک کوستردیکی لزوم
اوزرنه تصنیف علومه قیام ایتشدر و (دالامبر) ایله آندن
صوکره کلنلردن اکثریسیده تصنیف علوم خصوصنده
مقصد اخیرى تعقیب ایتشدر .

بو حاله نظرآ تصنیف طبیعینک موجودی (افلاطون) ،
تصنیف حقیقینک مختریده (دالامبر) اولق اقتضا ایدر .
واقعا بر انسقویدینک مقدمه سی تشکیل اتمک
اوزره بایلان بر تصنیف حقیقی ، معلومات بشریہ نک
صورت تسلسل و تشعی ایله ظهورلرنه بادی اولان
اسبابی ویکدیگرلرندن تقریقه خدمت ایدن اوصافی نظر
اعتباره آلهرق وجوده کتیرله جک اولان بر تصنیف
طبیعینک عینی اولهمیه جنی درکاردر .

فقط معلومات بشریہ نک ابتدای ظهوریله صورت
ترقی و تشعی حقیقه بیلنه میجکی جهته هر بر مصنف
تصنیفاتى مقبول عدا ایدمچکی ویا مقبول کوردیکی فرضیات
اوزرنه ایتنا ایدر .

ارطغرل غازينك تربهي

فلسفیه دن اولان حکمای آری آری تصنیف نه سوق ایدن
اسبابی بئک ایجاب ایدر :

تصنیفات موجوده به عطف نظر دقت ایدیهلک اولور
ایسه کوریلور که حکمای مصنفین طرفدن انتخاب ایدیلن
طریق تصنیفدک کافه سنی ایکی اصولدن برینه ارجاع ائتمک
مکن اولور .

شویله که : تصنیفده یا اصول اعتباریه [ویا نظریه]
ویا خود اصول تجربیه [ویا طبیعی] به رعایت ابدلیکی مشد
هده اولور .

قاموس علومک حاوی اوله جنی لغات کتابلرندن هر برینک
حدود حقیقیه سنی تعینه خدمت ایدر .

بر تصنیف حقیقی ، بیوک کتبخانه لوده بولندان کتب
مختلفه بئک صورت معقوله و مناسبه ده ترتیب و تنظیم
وسائطی تهیه ایدر .

بر تصنیف حقیقی ، خصوصیات تدریسیه ده حقیقه
بر محول عظیمه سبب اولور .

فقط بویله حقیقی بر تصنیف علومک امکانی وارمیدر ؟
شو سؤاله جواب ویره بئک ایچون مسالک مختلفه

جیمناستیک یایان قادیلر

عشره ، تسعیه اولسان اون شیدن برینه منتهی اوله جغفی
ادعا ائتمشد [۶] که دکای خارق العاده سیله برابر شو
ادعا سنده اصلاً اصابت ایتامشد .

چونکه معلومات بشریه بئک مطلقاً اون شیدن برینه

[۶] اوروپالیر پیئنده « فناغوری » نامیه یاد اولسان
« مقولات عشره » جوهر ، کم کیف ، این ، منی ، وضع ،
ملک ، اضافت ، فعل و انفعالدن عبارتدک بولنلردن یالکز
جوهر ماهیاتک ذاتیات قسمنه باقی مقوضی عرضیات قسمنه
راجمدر .

اصول اعتباریه بئک موجدی (ارسطو) اولوب حکیم
مومی الیه اصول مذکوریه توفیقاً مقولات عشره بی
وجوده کتیرمش و بو صورتله معلومات بشریه بئک هیئت
مجموعه سنی کشف خصوصنده فکر بشرک صورت تجلیسنی
بویله بر خط حرکتله تحدید ائتمشد .

فی الحقیقه معلم ، « اورغالون » ویا علای عرب پیئنده
« فص » نامیه معروف اولان کتساب مشهورنده ماهیات
حقیقیه بئک یعنی خارجه ده وجودی اولان ماهیاتک مقولات

مشهور (پور - رووایال) منطقچیرینک ریسی اولان (بول) «مقولات عشره» نك تحصيلی، انسانری لزومسزیره کله صرف واستعمال استدیمرکه و برطاقم استلردن بشقه برشی بیلدکاری حالد هرشی بیلدکارینه استاندیرمه الشدیره جفی ایچون مضرده دیمشدرکه پلده یالان دکادر .

معلم (ارسطو) معلومات بشریه بی، علوم نظریه، علوم عملیه، علوم صنایعیه ناملریله اوج صنفه تفریق و بونلرک هریریده بروجه آتی اقسامه تقسیم ایتشدیر :

علوم الهیه	علوم نظریه	معلومات بشریه	
علوم ریاضیه			
علوم طبیعیہ			
علوم اخلاقیہ	علوم عملیہ		
علوم اداره			
علوم سیاسیہ			
صناعت شعر	علوم صنایعہ		
صناعت موسیقی			
صناعات عادہ			

شوراسی شایان دقتدرکه (ارسطو) نك شو تصنیفنده «علم منطق» داخل دکادر . چونکه معلم قولنه کوره علوم، جهت وحدتیری و یا تمیز آخرله موضوع و غایتیری ایله یکدیگرندن تفریق ایلدیکی و حالوکه علم منطقندن ماعدا کافه علومک موضوعی ماهیات حقیقیه دن و بالکیر علم منطقک موضوعی ماهیات غیر حقیقیه دن عبارت بولسیدیگی جهته معلومات بشریه نك بوصورتله قبول اولنان بر تصنیفنده علم منطقک داخل اوله مامسفی ضروری حکمنده بولسشدر . مع مایسه مؤلفاسنک بعضی لرلنده معلم، معلومات بشریه بی (افلاطون) «توفیقاً» علوم اخلاقیه، «علوم طبیعیه»، «علوم منطقیه» ناملریله دیگر اوج صنفه تقسیم ایلدیکه کورلشدر .

حکمای متقدمینک اساس تصنیفی بوندن عبارت

ارجاعی الحجاب ایدن بویله بر تصنیفک تجلیات فکریه ایله غیر متناسب اولدیگی بو کونکی کون مرتبه بداهته واصل اولمش وحی بر جوق عصر فکر انسانینک بر دائرة قاصره داخلنده محصور قالسنه سبب مستقل بولغشدر . اویله بر دائرة قاصره که آدن فکر بشرک ارجاعی بر جوق ارباب دهانک مساعی، مأیوسانه لریله ممکن اوله یلششدر . ایشته بو جهتلرله درکه حکمای حاضره معلمک شو حرکاتی شایان مؤاخذه بولمده و علوم و صنایعک بکرمی بو قدر عصر قدر طریق ترقیاته بر سد سدبد چکدیگی ایچون کندیرسی تقبیحدن کیرو طور ماقده درلر . بویله بر نتیجه نك بالآخره معلومات بشریه بی تصنیف ایله اوغراشان حکمانک ده غیر تدریجی کسر اتمه سی محفل ایدی . برکت ویرسونک (ارسطو) نك شو حاکمیتیه مقیس اوله یله جک بر حاکمیت غصبته کندیرسندن صورکه کیسه جسارت ایده مامش و بناء علیه تصنیف علومده معلمک اثرینه تبعیت ایدر هیچ بر مصنف ده ظاهر ایتمشدر .

خلاصه، اصول اعتباریه حد ذاتده یا کلش اولدیگی کی مصنفین علوم نرزدنده دخی سردودر . چونکه بر تصنیفک لایتیر اولسی مشروط اولیوب بلکه تصنیفک مکملیتی، ترقیات فکریه بی توفیقاً زمان ایله محول بولغنه منوطدر . بوباده مشور (آراغو) بر قونفرانسنده «مقولات عشره» نك بو آنه دکن قایج دفعه الدن یکمش اولدیگی سامعین کرامه سویله جک اولسم، شبهه سز بو تعبدیات ترقیات فکر بشرک بر نتیجه لازمه ضروریه سیدر . جوانی آلورم . فقط بو مقولاتک نه بی رادیفی صورم جق اولور ایسم ایشته اوزمان حلی مشکل مرسله میدانه قویغش اولورم» دیمشدر .

فرانسه ادبای مشهور سندن (مولیر) قوم یالری نك برنده اشخاصدن برینک لسانیه «شابقه نك شکلی بوقه هیشی؟» دیمک لازم کلدیکی صور مشدی که موسی الهک بوندن مقصدی شابقه بی کم مقوله سی میانس می ادخال ایتک ویا کیف مقوله سندن عی ایتک اقتضا ایده جکی زمانی فیلسوفلرینه مقام استیزاده سؤال ایتک ایدی .

احترام اولمق اوزره بوسه تعاطی ایدیلیر « طرزندهکی سوز بونی اثبات ایدر صاینیم . فقط بوسه نك تركی تمی محال اولدیغه قناعت وجدانیه حاصل ایدمه دم . حتی بر انسان اعحای حیاته قادر اوله جق قدر مضر اولان بوله بر عادتك بر درجه تأثیرات مشنومه سنی بیلدیکی حالده ترك ایتمه سی ذکای بشرک بو کون واصل اولدینی مرتبه ترقی ايله طابان طابانه ضددور ، یا خود محاکمه ده نقصان وار دیکدر .

دینورکه « هله اطفالی اوپوب اوپدرمه نك بیسان اولنان مضرانیدن ماعدا آنرك - طراوتده كلدن فرقی اولمایان - مینی مینی یا ناقلمنه انقاس افواه عادتاً باد ستوم کبی تأثیر ایدرک صارادوب صولدوره جغفی مشهودانغزه نظر آ عرض ایدر » .

بنده دیرم که : بوسه نك مضرانسه و او مضرانیدن باشقه انقاس افواهك باد ستوم کبی مینی مینی یا ناقلمری صولدوره جغفه جدآ قناعت کامله حاصل ایش اولان بر ذات هیچ بر وقته بر چو جوغی اویمز . او برسه قناعت کامله حاصل ایتمهش دیکدر . چونکه هم بو حاله تمامآ انسانوب همینه اجرا سنده اصرار ایتك مغایر عقل و حکمتدر . عقل و حکمت موافق اولمایان بر شیئی ادعا یسه منطقه منافیدر . بر انسانك بر طفل نوزاده ، بر طفل معصومه ، چوقدن کورمه دیکی ویا آبرلق اوزره بولندی بر دوستنه نیچون بوسلر یا غدیبریر؟ سودیکی ایچون ، اثر شفقت و محبت اظهار ایچون غلبانه کان و نظریله لسانیه تماملاً غایان حسباتی تسکین ایچون دگکی؟ حال بوکه او بوسلرک او سوکیلیری تسیم ایتمه سی ملحوظ . بر انسان ایسه سودکارنی دائماً فالقندن وقایه چالیشیر . کندی یوزندن مضرته اوغرامه لرنی و حتی حیاتلریك تهلیکه دوشمه سی ، سختلریك بوزلمه سی عین جنایت بیلیر . بونی بیلن بر انساندنده بوسه نك ذوق معنویسندن کندی محروم براقیر . مسئله یی آلت اوست ایدم : او انسانك کندی

اولوب قرون وسطی یی تزیین ایدن علای عرب میاشده بر چوغی ده همان عینیه معلم (ارسطو) نك صورت تضیقنی قبول ایتمشدر .

آنحقی قرن مذکورک اواخیرنه تصادف ایدن حکیم ذوفنون (ابن خلدون) مرحوم ، معلومات بشریه یی ترقیات فکریه و تجدیدات زمانیه کوره یکیدن تصنیف ایش بو تصنیفده اسلافك اثرینه اصلاً تبعیت ایتماشدر .

(مابعدی وار)

ص . ذ

بوسه

بوسه

غزیه نك ایکی هفته اول نشر اولنان نسخه سنده (بوسه) سرلوحه یی بر مقاله مندرج دی . او سطرلری یازمق اوزره قلی اله آلتجه مطالعاتك بر چوق طرفدن اعتراضاته هدف اوله جغفی و احتمالک دفعاتله بوسلهدن بحث ایتك لازم کله چکنی دوشوغشدم . کشفمه دك اصابت ایتشم ؛ چونکه بر هفته صوکره رسائل ادبیهدن برنده بوسه مزه قارش بر فقره اعتراضیه کورلدی .

مقاله ده سرد و بیسان ایلدیکم بوسه نك محدوداتی یعنی او نك واسطه سیله ورم ، فرنکی ، صیره جه ، قوش بالازی ، اوپوز ، کل و سائر بر چوق مدهش ، مخرب ، مردار خسته لکلرک برندن او برینه کجه بیله چکی و بوکا قارش متعده مشاهدلر کوستریله چکی مقررانیله برابر تمامآ قبول و تصدیق ایدلش ویا لکر بر نقطه ده روی اختلاف کوسترلشدر . اوده (بوسه) نك خلقی و جلی بر عادت اوله سی مناسبیله مضراتی وار دییه رک ترکی قابل اوله مایه جنی جهتیدر .

بوسه نك خلقی و جلی بر عادت اولدینی قبول ایتمه یلردن دکام . حتی مقاله سابقه ده « کرک مدنی ، کرک وحشی کافه ملل و اقوام میاشده اثر محبت ویا